

STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY

CHRISTINE STIX-HACKL

přednesené dne 8. června 2004¹

I – Úvodní poznámky

II – Právní rámec

A – Právní úprava *Společenství*

2. Článek 1 směrnice obsahuje ustanovení o působnosti směrnice. Stanoví zejména:

1. Tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je součástí jednoho ze čtyř souběžných řízení², která se týkají výkladu směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází³ (dále jen „směrnice“). Podobně jako v ostatních případech se tato věc týká tzv. zvláštního práva a jeho dosahu v oblasti sportovního sázení.

„1. Tato směrnice se vztahuje na právní ochranu databází nezávisle na jejich formě.

2. Pro účely této směrnice se „databází“ rozumí soubor děl, údajů nebo jiných nezávislých prvků, které jsou systematicky nebo metodicky uspořádány a které jsou jednotlivě přístupné elektronickými nebo jinými prostředky.“

1 – Původní jazyk: němčina.

2 – Řízení probíhají před Soudním dvorem také ve věcech C-46/02, C-203/02 a C-444/02 (rozsudky ze dne 9. listopadu 2004, Recueil, s. I-10365, s. I-10415 a s. I-10549), ve kterých dnes také předkládám své stanovisko.

3 – Úř. věst. L 77, s. 20; Zvl. vyd. 13/15, s. 459.

3. V kapitole III je zvláštní právo upraveno v člancích 7 až 11. Článek 7, který se týká předmětu ochrany, stanoví zejména:

rozmnoženin, pronájemem, spojením on-line nebo jinými způsoby přenosu. Prvním prodejem rozmnoženiny databáze ve Společenství nositelem práva nebo s jeho souhlasem se vyčerpá právo na kontrolu opětného prodeje takové rozmnoženiny ve Společenství.

„1. Členské státy stanoví pro pořizovatele databáze právo zabránit vytěžování nebo zužitkování celého obsahu databáze nebo jeho kvalitativně nebo kvantitativně podstatné části, pokud pořízení, ověření nebo předvedení tohoto obsahu potvrzuje kvalitativně nebo kvantitativně podstatný vklad [svědčí o kvalitativně nebo kvantitativně podstatném vkladu].

Veřejné půjčování se nepovažuje za vytěžování ani zužitkování.

2. Pro účely této kapitoly se rozumí

3. Právo podle odstavce 1 může být převedeno, postoupeno nebo může být předmětem licenční smlouvy.

(a) ‚vytěžováním‘ trvalý nebo dočasný přenos celého obsahu databáze nebo jeho podstatné části na jiný podklad, a to jakýmkoli prostředky nebo jakýmkoli způsobem;

[...]

(b) ‚zužitkováním‘ jakýkoli způsob zpřístupnění veřejnosti celého obsahu databáze nebo jeho podstatné části rozšiřováním

5. Opakované a systematické vytěžování nebo zužitkování nepodstatných částí obsahu databáze, které předpokládá činnost v rozporu s obvyklým užíváním databáze nebo které neodůvodněně poškozuje oprávněné zájmy pořizovatele databáze, není dovoleno.“

4. Článek 8, který upravuje práva a povinnosti oprávněných uživatelů, v odstavci 1 stanoví: zákona, pokud není soubor původním a nezávislým dílem, které může být chráněno autorským právem.

„1) Pořizovatel databáze, která je jakýmkoli způsobem zpřístupněna veřejnosti, nesmí bránit oprávněnému uživateli databáze ve vytěžování nebo zužitkování kvalitativně nebo kvantitativně nepodstatných částí jejího obsahu nezávisle na účelu využití. Je-li oprávněný uživatel oprávněn vytěžovat nebo zužitkovat pouze část databáze, uplatní se tento odstavec pro tuto část.“

7. Podle článku 49 prvního pododstavce autorského zákona požívá osoba která vytvoří soubor, rejstřík nebo podobné dílo, ve kterém je uspořádán velký počet údajů a které je plodem podstatného vkladu, výhradního práva na rozmnožování tohoto díla a na jeho zveřejnění. Znění daného článku bylo přijato v rámci novely (SFS 1997:790), která nabyla účinnosti dne 1. ledna 1998. Účelem dané novely bylo provést ustanovení směrnice do švédského práva. Ustanovení článku 49 autorského zákona byla současně novelizována s ohledem na porušení výhradních práv a dobu ochrany.

5. Článek 9 stanoví, že členské státy mohou stanovit výjimky ze zvláštního práva.

B – Vnitrostátní právní úprava

6. Autorské právo je upraveno v zákonu (1960:729) o autorském právu k literárním a uměleckým dílům („autorský zákon“). Tento zákon obsahuje také ustanovení o právech příbuzných. Soubor údajů (databázi) je možno chránit prostřednictvím zvláštního práva podle článku 49 autorského

8. V rámci „katalogové ochrany“ upravené v článku 49 autorského zákona platného před novelizací nebylo možno soubor, rejstřík nebo podobné dílo, ve kterém je shromážděn velký počet údajů, reprodukovat bez souhlasu pořizovatele. Novela článku 49 autorského zákona upravuje, stejně jako dříve, ochranu souborů velkého počtu údajů, a navíc také ochranu díla, které je plodem podstatného vkladu. Dosah ochrany podle autorského zákona je tedy širší než zvláštní ochrana podle směrnice o databázích. Dosah

ochrany je stejný jako u děl chráněných autorským právem podle článku 2 autorského zákona, tzn. přiznává se výhradní právo pořizovat rozmnoženiny a zpřístupňovat je veřejnosti. Účelem tohoto ustanovení je zajistit ochranu podle směrnice o databázích proti vytěžování a zužitkování. Podle přípravných prací k novele zákona je poskytovaná ochrana o něco komplexnější, než požaduje směrnice.

nevztahuje ani na nepodstatnou část údajů zpřístupňovaných veřejnosti. Opakované užití nepodstatných částí díla však lze považovat za užití podstatné části díla.

III – Skutkový stav a původní řízení

A – Obecná část

9. Podle názoru předkládajícího soudu neodpovídá znění zákona čl. 7 odst. 5 směrnice o databázích⁴. V rámci přípravných prací k předmětné novele však byla vznesena otázka, co se rozumí „nepodstatnou částí“. Uvádí se tam, že ustanovení článku 49 nechrání údaje shromážděné v díle, nýbrž že předmětem ochrany je dílo samo nebo jeho podstatná část. Stanoví se také, že výhradní právo se nevztahuje na pořizování rozmnoženin jednotlivých údajů, které tvoří součást díla. Výhradní právo se

10. Organizátory profesionálních fotbalových utkání v nejvyšších ligách jsou v Anglii „The Football Association Premier League Limited“ a „The Football League Limited“, ve Skotsku pak „The Scottish Football League“. Premier League a Football League (zahrnující Division One, Division Two a Division Three) tvoří dohromady čtyři ligy. Před každou sportovní sezónou se sestavují rozpis utkání, která mají být sehrána během sezóny v příslušných ligách. Údaje jsou ukládány elektronicky a jsou jednotlivě přístupné. Rozpisy utkání se zveřejňují mimo jiné v tištěných brožurách, a sice jednak chronologicky a jednak pro každé družstvo, které v příslušné lize hraje. Soupeřící družstva jsou uváděna ve formě X proti Y (např. Southampton proti Arsenal). V každé sezóně se uskuteční přibližně 2 000 utkání, rozdělených do 41 týdnů.

4 – Akademické publikace proto upozorňují na chyby při provádění směrnice do švédského práva, viz Jens-Lienhard Gaster, „European Sui generis Right for Databases“, *Computer und Recht, International 2001*, 74 (75); Gunnar W. G. Karnell, „The European Sui generis Protection of Data Bases“, *Journal of the Copyright Society of the U.S.A.* 2002, 983, (995).

11. Organizátoři anglických a skotských fotbalových utkání pověřili skotskou společností Football Fixtures Limited, aby upravila používání rozpisů utkání na základě udělení licencí atd. Football Fixtures Limited postoupila svá práva na správu a užití mimo Velkou Británii společnosti Fixtures Marketing Limited (dále jen „Fixtures“).

Svenska Spel představuje porušení práv k duševnímu vlastnictví The F. A. Premier League Limited, The Football League Limited a The Scottish Football League.

B – Zvláštní část

12. Společnost Svenska Spel AB (dále jen „Svenska Spel“) organizuje ve Švédsku sázkové hry, v jejichž rámci je možno sázet na výsledky fotbalových utkání, mimo jiné i v anglické a skotské fotbalové lize. Utkání v jednotlivých ligách jsou používána na sázkových kupónech her Stryktipset a Måltipset a ve zvláštním programu hry Oddset.

14. Svenska Spel tvrdí, že rozpisové nepodléhají ochraně podle článku 49 autorského zákona a že používání údajů o utkáních společností v žádném případě nepředstavuje porušení jakýchkoli práv.

15. V únoru 1999 podala společnost Fixtures žalobu na společnost Svenska Spel u Gotlands tingsrätt, ve které se domáhá rozumné náhrady za užívání údajů z rozpisů v období od 1. ledna 1998 do 16. května 1999. Fixtures uplatňuje, že databáze obsahující informace o uvedených rozpisech byly chráněny článkem 49 autorského zákona a že užíváním těchto údajů na sázkových kupónech Svenska Spel vytěžovala nebo zúžitkovávala údaje způsobem, kterým bylo porušeno výhradní právo k těmto databázím.

13. Fixtures tvrdí, že obě databáze – jedna pro všechny divize v Anglii a druhá pro všechny divize ve Škotsku – obsahující údaje, z nichž vycházejí předmětné rozpisové, jsou chráněny podle článku 49 autorského zákona a že užívání údajů z rozpisů společností

16. Svenska Spel tento nárok zpochybnila a uvedla, že rozpisové nepodléhají katalogové ochraně podle článku 49 autorského zákona, neboť se nejedná ani o soubory velkého počtu údajů, ani o plody podstatného vkladu. Vklad ve formě práce a nákladů byl učiněn za účelem organizace plánovaných fotbalových

utkání; možnost vytěžování utkání pro různé hry je vedlejším produktem účelu vkladu. Užívání údajů o utkáních z její strany navíc nepředstavuje žádné porušení práv.

17. Rozsudkem ze dne 11. dubna 2000 Tingsrätt žalobu zamítl. Tingsrätt sice měl za to, že rozpisy podléhají katalogové ochraně, neboť představují soubor, který je plodem podstatného vkladu, rozhodl však také, že užívání údajů z těchto rozpisů společností Svenska Spel neporušuje práva společností Fixtures.

18. Fixtures se proti tomuto rozsudku odvolala ke Svea hovrätt. Rozsudkem ze dne 3. května 2001 Hovrätt potvrdil rozsudek Tingsrätt. Aniž by výslovně rozhodl o otázce, zda jsou rozpisy chráněny podle článku 49 autorského zákona, měl Hovrätt za to, že z ústního argumentu předloženého v daném případě je sice zřejmé, že společnost Svenska Spel užívala stejné údaje, jako jsou uvedeny v databázích, nebylo však prokázáno, že informace byly vyňaty z obsahu databáze, a tím porušena katalogová ochrana, která se může na předmětné databáze vztahovat.

19. Fixtures se proti rozsudku Svea hovrätt odvolala k Högsta domstol s požadavkem, aby Högsta domstol potvrdil její nárok. Argumentovala tím, že rozpisy jsou chráněny jako soubor velkého počtu údajů i jako plod podstatného vkladu ve formě práce a nákladů, v jehož rámci není možné rozlišovat práci vykonanou za účelem plánování utkání a práci vykonanou za účelem sestavení rozpisů. Účel vkladu je nepodstatný. Stejně tak ani možnost užívání databáze pro sázení není vedlejším produktem skutečného účelu vkladu do databáze. Fixtures vypracovala přehled času, práce a nákladů, které jsou nezbytné pro sestavení rozpisů. Náklady na sestavení a správu rozpisů v Anglii činí údajně asi 11,5 milionů GBP ročně a příjmy z licencí poskytnutých s ohledem na údaje o rozpisech v anglické databázi činí asi 7 milionů GBP ročně. Při posuzování, zda Svenska Spel dané rozpisy použila, navíc není podstatné, zda byly předmětné údaje získány z jiných zdrojů, než jsou dotyčné rozpisy, neboť v konečném důsledku pocházejí právě z těchto rozpisů.

20. Pokud jde o užívání údajů z rozpisů společností Svenska Spel, Fixtures tvrdí zejména, že ve hře Oddset bylo v sezóně

1998/1999 použito celkem 769 utkání, což odpovídá 38 % celkového počtu utkání uvedených na rozpisech pro anglické fotbalové ligy. Ve hře Máltipset bylo použito 921 utkání, což odpovídá 45 % celkového počtu utkání. Ve hře Stryktipset bylo použito 425 utkání, neboli 21 % utkání uvedených v anglické databázi. Podíl utkání použitých z nejvyšších divizí (Premier League) v Anglii a Skotsku je ještě vyšší, a v případě anglické Premier League činí tento podíl ve výše uvedených hrách 90, 72 a 71 %. Zisk společnosti Svenska Spel v těchto třech hrách činí v každém případě 600 až 700 milionů SEK ročně.

21. Fixtures tvrdí, že zaprvé společnost Svenska Spel vytěžuje podstatnou část databáze tím, že reprodukuje údaje o utkáních na sázkových kupónech, a zadruhé že toto jednání představuje opakované a systematické vytěžování a zužitkování částí obsahu databáze, které je v rozporu s obvyklým užíváním databáze a neodůvodněně poškozují zájmy fotbalových lig.

ženy. Vlastníci databází nemuseli dotyčné údaje pořídit, ověřit je nebo je předvést, neboť tyto údaje byly dostupné ve formě rozpisů vypracovaných odděleně a nezávisle na daných databázích a na základě konzultací mezi různými zúčastněnými osobami. Databáze nejsou chráněny ani jako soubory velkého počtu údajů. Společnost Svenska Spel si nebyla vědoma existence předmětných databází a údaje na sázkových kupónech pocházely z britských a švédských deníků, z teletextu, od dotyčných fotbalových družstev a z informačních služeb a, konečně, z publikace *Football Annual*. Informace, že dvě fotbalová družstva mají proti sobě v určitý okamžik sehrát utkání, je navíc všem volně dostupná a nelze ji omezovat autorským právem či zvláštními právy. Pokud jde o údajné porušení práv, společnost Svenska Spel argumentuje, že nedošlo k pořízení žádných rozmnoženin, neboť na sázkových kupónech nebyly uvedeny celé rozpisy ani jejich podstatná část. Není správné hodnotit několik sázkových kupónů společně, a posuzovat tak rozsah užití. Společnost Svenska Spel konečně zpochybňuje, že by šlo o případ zužitkování nepodstatné části díla ve smyslu čl. 7 odst. 5 směrnice.

22. Svenska Spel zpochybňuje nároky vznesené společností Fixtures a namítá, že provedený vklad souvisí se sestavením rozpisů, a nikoli s pořízením, ověřením nebo předvedením údajů, které jsou v rozpisech obsa-

23. Z předkládacího usnesení vyplývá, že původní řízení se týká otázky, zda jsou

databáze obsahující údaje, z nichž vycházejí předmětné rozpisy, chráněny podle článku 49 autorského zákona, a otázky, zda užívání údajů o utkáních společností Svenska Spel porušuje práva pořizovatele databáze.

IV – Předběžné otázky

25. Högsta domstol položil Soudnímu dvoru tyto předběžné otázky:

- „1) Může pořizovatel databáze pro účely posouzení, zda je databáze plodem ‚podstatného vkladu‘ ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází (dále jen ‚směrnice‘) zahrnout pod tento pojem vklad, který z počátku směřuje k vytvoření celku nezávislého na samotné databázi, a tudíž se netýká výlučně ‚pořízení, ověření nebo předvedení‘ obsahu databáze? V případě kladné odpovědi: je relevantní, že celý vklad nebo jeho část představuje nezbytný předpoklad databáze?

24. Předkládající soud se domnívá, že je třeba rozhodnout o předběžné otázce, neboť účelem článku 49 autorského zákona je provést ustanovení směrnice, a je proto nutné jej vykládat v jejím světle. Znění směrnice neposkytuje žádné vodítko k určení, zda je při posuzování otázky, jestli určitá databáze podléhá ochraně, třeba brát v úvahu také účel či účely databáze, a pokud tomu tak je, jaký má být tomuto účelu či účelům připisován význam. Není také jasné, jaký druh vkladu ve formě práce či nákladů lze brát v úvahu při rozhodování o otázce podstatného vkladu. Není také jasné, jak mají být vykládány pojmy „vytěžování nebo zužitkování databáze nebo její podstatné části“ nebo „obvyklé užívání“ a „vytěžování nebo zužitkování nepodstatných částí databáze, které neodůvodněně poškozují“, které jsou používány ve směrnici.

Společnost AB Svenska Spel tvrdí, že v tomto případě vklad společnosti Fixtures Marketing Limited spočívá především v sestavení rozpisů pro anglickou a skotskou fotbalovou ligu, a nikoli ve vytvoření databáze, kde jsou dané údaje uchovávány. Společnost Fixtures Marketing Limited naopak argumentuje, že nelze rozlišovat práci a náklady vynalo-

žené za účelem plánování utkání a práci a náklady vynaložené za účelem sestavení rozpisů.

- 2) Je ochrana databáze na základě směrnice o databázích omezena na činnosti vztahující se k předmětu této databáze, jak jej pořizovatel zamýšlel při koncepci databáze?
- 4) Omezuje se ochrana proti „vytěžování nebo zužitkování“ obsahu databáze upravená v čl. 7 odst. 1 a čl. 7 odst. 5 směrnice na veškeré užívání, které se projevuje přímým užíváním databáze, nebo se týká rovněž případů, kdy obsah pochází z jiného zdroje (sekundární zdroj) nebo je všeobecně přístupný veřejnosti?

Společnost AB Svenska Spel tvrdí, že vytvořením předmětné databáze společnost Fixtures Marketing Limited nezamýšlela umožnit fotbalové sázení a jiné výdělečné činnosti, nýbrž že tyto činnosti jsou vedlejším produktem původního účelu vkladu. Společnost Fixtures Marketing Limited naopak argumentuje, že účel vkladu je irelevantní, a odmítá, že by možnost užívání databáze pro fotbalové sázení byla vedlejším produktem původního účelu vkladu do databáze.

Společnost AB Svenska Spel tvrdí, že si nebyla vědoma existence předmětných databází a údaje pro sázkové kupóny pořídila z jiných zdrojů a že na sázkových kupónech nebyly uvedeny celé rozpisy ani jejich podstatná část. Naopak společnost Fixtures Marketing Limited argumentuje, že při daném posouzení je irelevantní, zda byly údaje pořízeny z jiných zdrojů, než jsou předmětné rozpisy, neboť údaje původně pocházely z těchto rozpisů.

- 3) Co zahrnuje pojem „kvalitativně nebo kvantitativně podstatné části obsahu databáze“ uvedený v čl. 7 odst. 1 směrnice?
- 5) Jak je třeba vykládat pojmy „obvyklé užívání“ a „neodůvodněné poškození“, uvedené v čl. 7 odst. 5 směrnice?

Společnost Fixtures Marketing Limited tvrdí, že společnost AB Svenska Spel opakovaně a systematicky vytěžovala a zužitkovala obsah databáze pro komerční účely, a to způsobem, který je v rozporu s obvyklým užíváním databáze, což neodůvodněně poškodilo fotbalové ligu. Společnost AB Svenska Spel naopak tvrdí, že v rámci posouzení rozsahu užití není správné hodnotit několik sázkových kupónů, a odmítá, že by jejich používání bylo v rozporu s čl. 7 odst. 5 směrnice.“

které je založeno na jasném rozdělení úkolů mezi vnitrostátní soudy a Soudní dvůr, příslušný pro jakékoli posouzení konkrétního skutkového stavu vnitrostátní soud⁵.

28. Soudní dvůr tak není oprávněn rozhodovat o skutkovém stavu původního řízení nebo použít jím vyložená ustanovení práva Společenství na vnitrostátní opatření nebo dané skutečnosti, protože k tomu je příslušný výlučně postupující soud. Posouzení určitých skutečností vztahujících se k předmětné databázi proto vyžaduje posouzení skutkového stavu, které přísluší vnitrostátnímu soudci⁶. v ostatním je Soudní dvůr příslušný k zodpovězení položených otázek.

V – K přípustnosti

26. V řadě ohledů se položené otázky netýkají tolik výkladu práva Společenství, jinými slovy směrnice, jako aplikace směrnice na konkrétní skutkové okolnosti. Vzhledem k této skutečnosti musím potvrdit názor Komise, že při řízení o předběžné otázce podle článku 234 ES není rozhodování o aplikaci práva Společenství úkolem Soudního dvora, nýbrž vnitrostátního soudu, a Soudní dvůr se musí omezit na výklad práva Společenství ve věci, která mu byla předložena.

VI – K opodstatněnosti: posouzení

29. Předběžné otázky položené postupujícím soudem se vztahují k výkladu řady ustanovení směrnice, zejména k výkladu

27. Podle ustálené judikatury Soudního dvora je totiž v řízení podle článku 234 ES,

5 — Rozsudek ze dne 15. listopadu 1979, Denkavit Futtermittel (36/79, Recueil, s. 3439, bod 12); rozsudek ve společných věcech ze dne 5. října 1999, Lirussi a Bizzaro (C-175/98 a C-177/98, Recueil, s. I-6881, bod 37); rozsudek ze dne 22. června 2000, Fornasar a další (C-318/98, Recueil, s. I-4785, bod 31), a ze dne 16. října 2003, Traunfellner (C-421/01, Recueil, s. I-11941, bod 21 a následující).

6 — Rozsudek ze dne 4. prosince 2003, EVN a Wienstrom (C-448/01, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 59).

určitých pojmů. Aspekty, které jsou v nich zmíněny, jsou z různých oblastí, a musí být proto odpovídajícím způsobem uspořádány. Zatímco některé otázky se týkají rozsahu působnosti směrnice, předmětem jiných jsou podmínky zvláštního práva a jeho obsah.

o ochranu získaného produktu, přičemž jsou společně s tím chráněny i použité prostředky, tj. vklad⁷.

A – *Předmět ochrany: podmínky (první a druhá předběžná otázka)*

30. Podmínkou pro to, aby databáze spadala pod zvláštní právo podle článku 7 směrnice, je naplnění znaků tohoto ustanovení. Toto řízení se týká výkladu některých z těchto kritérií.

31. V této souvislosti je třeba odkázat na právní diskuzi o otázce, zda má zvláštní právo sloužit k ochraně výkonu, a sice v podstatě činnosti vytvoření pořizovatele databáze, nebo k ochraně výsledku této činnosti. Ohledně toho je nutno konstatovat, že směrnice chrání databáze, respektive jejich obsah, avšak nikoli v nich obsažené informace jako takové. Ve výsledku jde tedy

32. Podmínky stanovené v článku 7 směrnice nastupují vedle podmínek stanovených v čl. 1 odst. 2. V důsledku toho je definice předmětu ochrany užší než „databáze“ ve smyslu článku 1.

33. Zvláštní právo, nově zavedené směrnicí, vychází ze severeských katalogových práv a nizozemských „geschriftenbescherming“. Toto pozadí nesmí ovšem svádět k tomu, aby se chápání těchto předcházejících úprav, které se vyvinulo v nauce i judikatuře, přenášelo do směrnice. Spíše by měla směrnice tvořit měřítko pro výklad vnitrostátního práva, přičemž to platí i pro ty členské státy, ve kterých platily podobné předpisy již před směrnicí. I v těchto členských státech se přizpůsobení vnitrostátní úpravy směrnicí stalo nezbytným.

7 — Malte Grützmaier, *Urheber-, Leistungs- und Sui-generis-Schutz von Datenbanken*, 1999, s. 329; Georgios Koumantos, „Les bases de données dans la directive communautaire“, *Revue internationale du droit d'auteur*, 1997, s. 79 (117). Na druhé straně řada autorů považuje za předmět ochrany vklad (viz např. Silke von Lewinski, v: Michel M. Walter (Ed.), *Europäisches Urheberrecht*, 2001, odstavec 3 o článku 7, a publikaci uvedenou Grützmaierem na straně 329 v poznámce pod čarou 14).

1) „Podstatný vklad“

34. Klíčový pojem pro vymezení předmětu zvláštního práva je výraz „podstatný vklad“ v čl. 7 odst. 1 směrnice. Tento znak je upřesněn tím, že musí mít „kvalitativně nebo kvantitativně“ podstatný charakter. Právní definice k těmto oběma alternativám směrnice však nestanoví. Nauka v tomto ohledu požaduje po Soudním dvoru objasnění. Tento požadavek je oprávněný, neboť pouze tímto způsobem je zajištěn autonomní a jednotný výklad Společenství. Samozřejmě nesmí být přehlíženo, že uplatnění výkladových kritérií je v konečné fázi věci vnitrostátních soudů, což v sobě skrývá riziko rozdílné aplikace.

35. Jak předně vyplývá ze struktury čl. 7 odst. 1 směrnice, je třeba chápat pojem „podstatný vklad“ relativně. Podle odůvodnění ke společnému postoji, v němž toto ustanovení získalo svou konečnou podobu, mají být chráněny vklady, které byly učiněny k pořízení a sestavení obsahu databáze⁸.

36. Vklady se musí vztahovat na určité činnosti v souvislosti s pořízením databáze. Ve vztahu k tomu uvádí článek 7 taxativně

následující tři činnosti: pořízení, ověření a předvedení obsahu databáze. Protože tyto skutkové znaky tvoří předmět jiné položené otázky, není nutno se zde blíže zabývat jejich významem.

37. O jaké druhy vkladů se může jednat, vyplývá z čtyřicátého bodu odůvodnění, jehož poslední věta zní: „Tento vklad může spočívat v poskytnutí finančních prostředků nebo ve vynaložení času, práce a energie.“ Podle sedmého bodu odůvodnění se jedná o vklady značných lidských, technických a finančních prostředků.

38. Dále je nutno chápat pojem „podstatný“ rovněž relativně, a sice jednak ve vztahu k nákladům a amortizaci⁹ a jednak ve vztahu k rozsahu, druhu a obsahu databáze, jakož i oblasti, k níž náleží¹⁰.

8 — Společný postoj (ES) 20/95, přijatý Radou dne 10. července 1995 (Úř. věst. C 288, s. 14).

9 — Von Lewinski (výše uvedený v poznámce pod čarou 7), odstavec 9 k článku 7.

10 — Koumantos (výše uvedený v poznámce pod čarou 7), s. 119.

39. Chráněny tedy nejsou jen vklady, které mají vysokou hodnotu z absolutního hlediska¹¹. Přesto nesmí být kritérium „podstatný“ chápáno jen relativně. Jako svého druhu pravidlo *de minimis* vyžaduje směrnice ohledně vkladů hodných ochrany totiž absolutní spodní hranici¹². Tuto hranici lze odvodit z devatenáctého bodu odůvodnění, podle něhož musí být vklad „dostatečně podstatný“¹³. Tato hranice by však zřejmě měla být nastavena nízko. To vysvětluje až padesátý pátý bod odůvodnění¹⁴, v němž chybí bližší upřesnění ohledně částky. Zadržet tomu nasvědčuje rovněž okolnost, že směrnice má vyvolat harmonizaci rozdílných systémů. Za třetí by příliš vysoká spodní hranice oslabila směrnici zamýšlenou funkci, a sice podněcování k investicím.

40. Více účastníků vycházelo ve svých vyjádřeních z takzvané teorie „Spin-off“, podle níž vedlejší produkty nejsou zvláštním právem chráněny. Měly by být docíleny jen takové příjmy, které sloužily k amortizaci investic. Tito účastníci poukazovali na to, že databáze, která je předmětem řízení, je nezbytná k organizování sportovních utkání,

tj. byla pořízena za tímto účelem. Vklad slouží k organizování utkání, a nikoli výlučně k pořízení databáze. Vklad by se v každém případě uskutečnil, protože existuje povinnost k tomuto organizování. U databáze se tedy jedná jen o vedlejší produkt na jiném trhu.

41. V tomto řízení je tudíž třeba objasnit, zda a jakým způsobem může hrát roli takzvaná teorie „Spin-off“ při výkladu směrnice, zejména zvláštního práva. s ohledem na pochybnosti vyjádřené v tomto řízení ohledně ochrany databází, které jsou pouhými vedlejšími produkty, se zdá být nezbytné odmytologizování teorie „Spin-off“. Bez ohledu na původ na vnitrostátní úrovni lze tuto teorii odvodit z cíle směrnice ve smyslu desátého až dvanáctého bodu odůvodnění, totiž vytvořit pobídku k investicím prostřednictvím zlepšení ochrany vkladů. Opírá se však rovněž o myšlenku, že se investice mají amortizovat příjmy z hlavní aktivity. Teorie „Spin-off“ souvisí i s tím, že směrnice chrání jen takové vklady, které jsou mimo jiné nezbytné pro pořízení obsahu databáze¹⁵. Všechny tyto

11 — Von Lewinski (výše uvedený v poznámce pod čarou 7), odstavec 11 k článku 7.

12 — Josef Krähn, *Der Rechtsschutz von elektronischen Datenbanken, unter besonderer Berücksichtigung des sui-generis-Rechts*, 2001, s. 138 a následující; Matthias Leistner, „The Legal Protection of Telephone Directories Relating to the New Database Maker's Right“, *International Review of Industrial Property and Copyright Law*, 2000, s. 958.

13 — Karnell (výše uvedený v poznámce pod čarou 4), s. 994.

14 — J. van Manen, „Substantial investments“, v: *Allied and infriendship: for Teartse Schaper*, 2002, s. 123 (125).

15 — K tomu viz blíže P. Bernt Hugenholtz, „De spin-off theorie uitgesponnen“, *Tidschrift voor auteurs-, media- & informatierecht*, 2002, s. 161 a následující.

argumenty mají svou hodnotu a je nutno je při výkladu směrnice zohlednit. To ale nesmí vést k vyloučení efektu Spin-off pouze s odvoláním na jednu teorii. Rozhodující pro výklad směrnice jsou a zůstávají její ustanovení.

42. Při řešení právního problému, který je předmětem řízení, je třeba vycházet z otázky, zda poskytování ochrany databázi závisí na úmyslu pořizovatele nebo na účelu databáze, pokud se tyto rozcházejí. Od toho by bylo možno odhlédnout s odkazem, že směrnice ani v článku 1, ani v článku 7 na účel databáze nebere zřetel. Pokud by býval zákonodárce Společenství chtěl takovou podmínku upravit, byl by to jistě udělal. Jak článek 1, tak článek 7 totiž dokládají, že zákonodárce Společenství byl odhodlán stanovit řadu podmínek. Účel databáze podle toho nepředstavuje kritérium při posuzování nezbytnosti ochrany databáze. Rozhodující jsou spíše podmínky stanovené v článku 7. Na tom nemůže nic změnit ani některými účastníky uváděný čtyřicátý druhý bod odůvodnění. Zaprvé se tento bod týká rozsahu zvláštního práva a zadruhé se jedná rovněž o to, aby na vkladu nebyla způsobena újma.

43. Ale ani v jiných bodech odůvodnění směrnice, v nichž je brán zřetel na vklady a jejichž význam byl zdůrazněn, jako jsou dvanáctý, devatenáctý a čtyřicátý bod odůvodnění, nelze nalézt odkaz na to, že ochrana databáze závisí na jejím účelu.

44. V praxi mohou mimoto existovat i pořizovatelé, kteří sledují jednou databázi více účelů. Přitom se může stát, že při tom uskutečněné vklady nejsou přiřaditelné určitému jedinečnému účelu nebo nejsou oddělitelné. Při takovém uspořádání by kritérium účelu databáze nedávalo jednoznačné řešení. Buď by byl vklad chráněn nezávisle na jiném účelu, nebo by byl kvůli jinému účelu zcela nechráněn. Kritérium účelu se proto ukazuje buď jako neschůdné, nebo jako neslučitelné s cílem směrnice. Vyloučení ochrany databázi, které slouží více účelům, by totiž bylo v rozporu s cílem směrnice podněcovat k investicím. Investice do multifunkčních databází by tak byly masivně omezeny.

45. Databáze, o kterou se jedná v původním řízení, je příkladem toho, že pořízení data-

báze probíhá i za účelem organizace rozpisu utkání. Pořizování vždy vlastní – pokud možno téměř identické – databáze pro každý účel by odporovalo hospodářským zájmům a nelze jej s odvoláním na směrnici požadovat.

2. „Pořízení“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice

47. V projednávané věci je sporné, zda se jedná o pořízení ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice. Toto ustanovení totiž chrání jen vklady do „pořízení“, „ověření“ nebo „předvedení“ obsahu databáze.

48. Je třeba vycházet z cíle ochrany zvláštního práva, kterým je ochrana pořízení [zhotovení] databáze. Přitom lze na zhotovení nazírat jako na nadřazený¹⁶ pojem pořízení, ověření a předvedení.

46. Pro posouzení toho, zda se v původním řízení jedná o podstatný vklad, je třeba použít výše uvedených kritérií na konkrétní skutkový stav. Podle způsobu rozdělení pravomocí v řízení o předběžné otázce podle článku 234 ES spadá toto do pravomoci vnitrostátního soudce. Do posuzování vkladů do databáze je v každém případě třeba zahrnout parametry, které musí být zohledněny při sestavování rozpisu utkání, jako například atraktivnost utkání pro diváky, zájmy zprostředkovatelů sázek, tržní využití ze strany klubů, jiné události v místě v plánovaném termínu, přiměřené geografické rozdělení utkání, jakož i zabránění problémům z hlediska veřejného pořádku. Konečně je třeba do hodnocení zahrnout i počet utkání. Důkazní břemeno ohledně toho, jaké byly učiněny vklady, nese ten, kdo se ochrany zvláštního práva dovolává.

49. Původní řízení se týká velmi diskutovaného právního problému, totiž zda a – případně za jakých podmínek – v jakém rozsahu chrání směrnice nejen již existující, ale i pořizovatelem [zhotovitelem] nově vytvářené údaje. Pokud by se pořizování vztahovalo jen na existující údaje, zahrnovala by ochrana vkladů jen pořízení takových údajů. Je-li tedy základem takovéto chápání pojmu pořízení, závisí ochrana databáze původního řízení na tom, zda jsou pořizovány existující údaje.

16 – Giovanni Guglielmetti, „La tutela delle banche dati con diritto sui generis nella direttiva 96/9/CE“, *Contratto e impresa. Europa*, 1997, s. 177 (184).

50. Vycházíme-li však z nadřazeného pojmu pořízení [zhotovení], tedy vybavení databáze obsahem¹⁷, mohly by být zahrnuty jak existující, tak nově vytvářené údaje¹⁸.

51. Objasnění by mohlo přinést srovnání pojmu „pořízení“, použitého v čl. 7 odst. 1 s činnostmi uvedenými v třicátém devátém bodu odůvodnění směrnice. Hned na počátku je ovšem třeba poukázat na to, že se rozdílná jazyková znění neshodují.

52. Setrváme-li na pojmu „pořízení“, použitým v německé verzi čl. 7 odst. 1, může se to týkat pouze existujících údajů, protože pořídit lze pouze něco již existujícího. Z tohoto pohledu představuje pořízení („Beschaffung“) pravý opak vytvoření („Erchaffung“). Ke stejnému výsledku se dospěje výkladem portugalské, francouzské, španělské nebo anglické verze, které všechny vycházejí z latinského „obtenere“, tj. obdržet. I finská a dánská verze podávají úzký výklad. Extenzivní výklad německé a anglické verze, zvolený mnoha účastníky řízení, se proto zakládá na omylu.

17 — Andrea Etienne Calame, *Der rechtliche Schutz von Datenbanken unter besonderer Berücksichtigung des Rechts der Europäischen Gemeinschaften*, 2002, s. 115, poznámka pod čarou 554

18 — Grützmacher (výše uvedený v poznámce pod čarou 7), s. 330 a následující; Mathias Leistner, *Der Rechtsschutz von Datenbanken im deutschen und europäischen Recht*, 2000, s. 53 a následující.

53. Další vodítko pro správný výklad pojmu „pořízení“ („Beschaffung“) ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice by mohl poskytovat třicátý devátý bod jejího odůvodnění, který v úvodu zmiňuje předmět zvláštního práva. Tento bod odůvodnění uvádí ohledně chráněných vkladů jen dva druhy činností, totiž „získávání“ a „shromažďování“ obsahu. I zde však vyvstávají z důvodu rozdílu mezi rozdílnými jazykovými verzemi problémy. Ve většině verzí se pro první uvedenou činnost používá stejný pojem jako v čl. 7 odst. 1 směrnice. Použité výrazy sice nepopisují vždy stejnou činnost, v jádru se ale týkají získávání a shromažďování obsahu databáze.

54. Jazykové verze, které používají v třicátém devátém bodu odůvodnění čl. 7 odst. 1 směrnice rozdílné pojmy, je třeba vykládat tak, že obě uvedené činnosti je nutno považovat za nižší formy pořízení ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice. Samozřejmě vyvstává v důsledku toho otázka, proč třicátý devátý bod odůvodnění popisuje blíže pořízení, nikoli však ověření nebo předvedení. Oba posledně jmenované pojmy se objevují teprve ve čtyřicátém bodu odůvodnění.

55. Jazykové verze, které používají v třicátém devátém bodu odůvodnění stejný pojem jako v čl. 7 odst. 1 směrnice, budou muset být naproti tomu vykládány tak, že pojem „pořízení“ v třicátém devátém bodu odůvodnění je nutno chápat v užším smyslu, oproti čemuž je pojem použitý v čl. 7 odst. 1 směrnice nutno chápat v širším smyslu, t.j. že zahrnuje i jinou činnost uvedenou v třicátém devátém bodu odůvodnění.

původně pro jinou činnost než zhotovení dotčené databáze. Směrnice totiž chrání pořízení údajů i tehdy, pokud se toto pořízení neuskutečnilo ve vztahu k databázi²². To svědčí rovněž ve prospěch toho, aby do okruhu ochrany byla zahrnuta externí databáze, která vychází z interní databáze.

56. Všechny jazykové verze tak připouštějí výklad, podle něhož je v případě, kdy k vytvoření údajů dochází při jejich shromáždění a kontrole, ochrana na základě směrnice zaručena, a to i přesto, že se „pořizování“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice nevztahuje na pouhé vytvoření, tedy vygenerování údajů¹⁹, a tedy na přípravnou fázi²⁰. Pokud ale pořízení údajů spadá do jednoho s jejich shromažďováním a tříděním, nastupuje ochrana směrnice.

58. Na základě výše rozvinutého výkladu pojmu „pořízení“ bude na vnitrostátním soudci, aby posoudil činnost Fixtures. Přitom jde v první řadě o kvalifikaci údajů a zacházení s nimi, od jejich získání až do jejich zpracování do databáze, která je předmětem řízení. Bude nutno posoudit, jak posuzovat sestavení rozpisů utkání, tj. zejména shromažďování jmen družstev a spojení soupeřů s místem a časem jednotlivých utkání. Ve prospěch toho, že se v tomto řízení jedná o existující údaje, svědčí skutečnost, že rozpis utkání představuje výsledek dohody mezi více účastníky, zejména policií, kluby a kluby fanoušků. Rovněž ze skutečnosti, že údaje, jak mnozí účastníci přednesli, byly pořízeny za jiným účelem než k pořízení databáze, lze odvodit, že se jedná o existující údaje.

57. V této souvislosti je nutno upozornit na to, že nelze souhlasit s takzvanou teorií „Spin-off“. Cíl sledovaný při pořizování obsahu databáze nemůže hrát tedy žádnou roli²¹. To znamená, že ochrana je možná i tehdy, pokud se pořízení uskutečnilo

19 — Leistner (výše uvedený v poznámce pod čarou 18), s. 152.

20 — Guglielmetti (výše uvedený v poznámce pod čarou 16), s. 184; Karnell (výše uvedený v poznámce pod čarou 4), s. 993.

21 — Pokud jde o předložené názory, viz Hugenholtz (výše uvedený v poznámce pod čarou 15), s. 161 (164, poznámka pod čarou 19).

22 — Von Lewinski (výše uvedený v poznámce pod čarou 7), odstavec 5 k článku 7.

59. Dokonce i kdyby se činnosti, které jsou předmětem řízení, kvalifikovaly jako vytváření nových údajů, mohlo by se přesto jednat o „pořízení“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice. Jednalo by se o ten případ, kdy k vytváření údajů dochází zároveň s jejich zpracováním a není od něj oddělitelné.

4. „Předvedení“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice

3) „Ověření“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice

62. Předmětem zvláštního práva je vedle „pořízení“ a „ověření“ obsahu databáze i její „předvedení“. k tomu nenáleží jen prezentace pro uživatele databáze, tedy externí schéma, ale i koncepční schéma, jako strukturovanost obsahu. Lepší přípravě údajů slouží zpravidla systémy indexace a thesaurus. Jak vyplývá z dvacátého bodu odůvodnění, ochrana podle směrnice se může vztahovat rovněž na takové prvky, které se týkají vyhledávání²³.

60. Využití databáze k uskutečnění utkání, jakož i její hospodářské zhodnocení vyžaduje průběžné ověřování obsahu databáze, která je předmětem řízení. Ze spisu vyplývá, že databáze je průběžně ověřována z hlediska správnosti. Pokud takovéto ověření vyvolá nezbytnost změn, provedou se příslušné úpravy.

B – Obsah zvláštního práva

61. Nevadí, že některé z těchto úprav nepředstavují žádné ověření obsahu databáze. K tomu, aby existoval předmět, který je chráněn zvláštním právem, se pouze vyžaduje, aby některé z provedených činností bylo možno kvalifikovat jako ověření ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice a aby se podstatné vklady rovněž týkaly alespoň části činností podle článku 7.

63. Nejprve je nutno připomenout, že zavedením zvláštního práva nebyla zamýšlena harmonizace právních systémů, ale vědomé vytvoření nového práva²⁴. To překračuje dosavadní práva k rozšiřování a rozmnožování. To by mělo být zohledněno

²³ — Calame (výše uvedený v poznámce pod čarou 17), s. 116.

²⁴ — Společné stanovisko (ES) 20/95, přijaté Radou dne 10. července 1995 (výše uvedené v poznámce pod čarou 8), bod 14.

i při výkladu zakázaných jednání. V souladu s tím mají právní definice v čl. 7 odst. 2 zvláštní význam.

zákazem, a tudíž jednání zakázaná, jsou jednak vytěžování a jednak zužitkování. Právní definice pojmů „vytěžování“ a „zužitkování“ lze nalézt v čl. 7 odst. 2 směrnice.

64. Článek 7 směrnice obsahuje na první pohled dvě skupiny zákazových ustanovení nebo z hlediska oprávněného, tj. pořizovatele databáze, dvě rozdílné kategorie práv. Zatímco odstavec 1 upravuje právo zabránit určitým jednáním ohledně podstatných částí databáze, zakazuje odstavec 5 určitá jednání ve vztahu k nepodstatným částem databáze. Vyjdeme-li ze vztahu existujícího mezi podstatným a nepodstatným, můžeme ovšem odstavec 5 chápat rovněž jako výjimku k výjimce vyplývající z odstavce 1²⁵. Odstavec 5 má vyloučit možnost obcházení zákazu podle odstavce 1²⁶, a může být proto kvalifikován i jako ochranná klauzule²⁷.

66. Zákaz upravený v článku 7 odst. 1 směrnice neplatí však neomezeně, ale předpokládá, že zakázaným jednáním je dotčen celý obsah databáze nebo jeho podstatná část.

67. Vyjdeme-li z kritéria „podstatné“, respektive „nepodstatné“, části rozhodného pro uplatnění čl. 7 odst. 1 a 5, je třeba se oběma skutkovými znaky dále zabývat. Následně je nutno zkoumat zakázaná jednání podle odstavce 1 a odstavce 5.

65. Ustanovení čl. 7 odst. 1 směrnice upravuje právo pořizovatele zabránit určitým jednáním. Z toho zároveň vyplývá, že taková jednání jsou zakázaná. Jednání postižitelná

1) Pojem „podstatná část obsahu databáze“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice (třetí předběžná otázka)

25 — Jens-Llenhard Gaster, *Der Rechtsschutz von Datenbanken*, 1999, odstavce 492.

26 — Oliver Hornung, *Die EU-Datenbank-Richtlinie und ihre Umsetzung in das deutsche Recht*, 1998, s. 116 an.; Leistner (výše uvedený v poznámce pod čarou 18), s. 180; von Lewinski (výše uvedený v poznámce pod čarou 7), odstavce 16 k článku 7.

27 — Společný postoj (ES) 20/95, výše uvedený v poznámce pod čarou 8, bod 14.

68. Touto položenou otázkou je požadován výklad pojmu „podstatná část obsahu databáze“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice. Na rozdíl od ostatních klíčových pojmů směr-

nice neexistuje k tomuto pojmu žádná právní definice. Tato definice byla opuštěna v průběhu legislativního procesu, přesněji při společném postoji Rady.

69. Ustanovení čl. 7 odst. 1 směrnice stanoví dvě alternativy. Jak již vyplývá z textu, může se jednat o podstatný charakter z hlediska kvantitativního nebo kvalitativního. Tato zákonodárcem Společenství zvolená konstrukce musí být vykládána tak, že část může být podstatná i tehdy, když sice není podstatná z kvantitativního hlediska, je však podstatná z hlediska kvalitativního. Tím je odmítnuta teze, podle níž musí být vždy dána i minimální míra kvantity.

70. Kvantitativní alternativa musí být chápána tak, že musí být kvantifikována část databáze dotčená zakázaným jednáním. Přitom vyvstává otázka, zda je třeba přijmout relativní nebo absolutní koncepci. To znamená, zda je k tomu nutno provést srovnání dotčeného množství s celkovým obsahem databáze²⁸ nebo zda je třeba posoudit dotčenou část samostatně.

71. K tomu je třeba poznamenat, že relativní přístup bude spíše znevýhodňovat pořizovatele velkých databází²⁹, protože dotčená část se s přibývajícím velikostí celkového množství stává stále nepodstatnější. V takovém případě by však mohlo dodatečně provedené kvalitativní posouzení poskytnout vyrovnání do té míry, že by relativně malá dotčená část mohla přesto být považována za kvalitativně podstatnou. Stejně dobře by bylo možné oba kvantitativní způsoby pohledu spojit. V souladu s tím by mohla i relativně malá část být kvalifikována kvůli své absolutní velikosti jako podstatná.

72. Dále vyvstává otázka, zda může být kvantitativní posouzení spojeno s posouzením kvalitativním. To samozřejmě přichází v úvahu jen pro ty případy, ve kterých je posouzení v kvalitativním ohledu vůbec možné. V takovém případě lze dotčené části posoudit podle obou metod.

73. V rámci kvalitativního posouzení hraje v každém případě roli technická nebo ekonomická hodnota³⁰. V důsledku toho může být zahrnuta i část, která sice nemá žádný velký rozsah, je ale hodnotově podstatná. Jako příklad pro hodnotu seznamů

29 — Grützmacher (výše uvedený v poznámce pod čarou 7), s. 340.

30 — Gaster (výše uvedený v poznámce pod čarou 25), odstavec 495; Grützmacher (výše uvedený v poznámce pod čarou 7), s. 340; Von Lewinski (výše uvedený v poznámce pod čarou 7), odstavec 15 k článku 7.

28 — Viz zejména Von Lewinski (výše uvedený v poznámce pod čarou 7), odstavec 15 k článku 7.

z oblasti sportu může být uvedena jejich úplnost a přesnost.

74. Ekonomická hodnota dotčené části se zpravidla měří podle ztráty poptávky³¹, která vzniká tím, že dotčená část je vytěžována nebo zužitkována nikoli za tržních, ale jiných podmínek. Posouzení dotčené části, a sice ekonomické hodnoty, může být ale provedeno i z hlediska původce jednání, tj. měřeno tím, co ušetřil díky vytěžení nebo zužitkování.

75. Vyjdeme-li z cíle ochrany vkladů sledovaného článkem 7 směrnice, měli bychom při posuzování podstatného charakteru rovněž zohlednit vklady provedené pořizovatelem databáze³². Jak totiž vyplývá z čtyřicátého druhého bodu odůvodnění, zákaz vytěžování a zužitkování slouží k zabránění poškozování vkladů [investic]³³.

76. Záchytnými body pro zjištění hodnoty dotčené části databáze mohou tak být také vklady, zejména náklady na pořízení³⁴.

77. Co se týče hranice pro určení podstatného charakteru, ani k tomu neexistuje ve směrnici žádná právní definice. Podle jedno-
myslného názoru nauky přenechal její stanovení zákonodárce Společenství úmyslně judikatuře³⁵.

78. Podstatný charakter však nesmí být závislý na závažnosti způsobené újmy³⁶. Příslušný odkaz v bodu odůvodnění, a sice na konci čtyřicátého druhého bodu odůvodnění, nestačí k tomu, aby hranice pro ochranu byla stanovena na odpovídající úrovni. Jinak je sporné, zda by „závažná újma“ vůbec mohla být použita jako kritérium pro definici podstatnosti, protože čtyřicátý druhý bod odůvodnění by mohl být chápán i tak, že „závažná újma“ se považuje za dodatečnou podmínku v tom případě, v němž jde o podstatnou část, tj. podstatný charakter je již prokázán. Ani účinek zakázaných jednání, a sice „vážné hospodářské a technické důsledky“, nazna-

31 — Krähn (výše uvedený v poznámce pod čarou 12), s. 162.

32 — Viz Guglielmetti (výše uvedený v poznámce pod čarou 16), s. 186; Krähn (výše uvedený v poznámce pod čarou 12), s. 161, a Leistner (výše uvedený v poznámce pod čarou 18), s. 172.

33 — V této souvislosti postačí ke vzniku škody podle některých autorů abstraktní způsobilost, viz Leistner (výše uvedený v poznámce pod čarou 18), s. 173; viz Herman M. H. Speyart, „De databank-richtlijn en haar gevolgen voor Nederland“, *Informatierecht – Afdl* 1996, s. 171 (174).

34 — Carine Doutelepoint, „Le nouveau droit exclusif du producteur de bases de données consacré par la directive européenne 96/6/CE du 11 mars 1996: un droit sur l'information?“ v: *Mélanges en hommage à Michel Waëlbroeck*, 1999, s. 903 (913).

35 — Doutelepoint (výše uvedená v poznámce pod čarou 34), s. 913; Gaster (výše uvedený v poznámce pod čarou 25), odstavec 496; Leistner (výše uvedený v poznámce pod čarou 18, s. 171, a von Lewinski (výše uvedený v poznámce pod čarou 7) odstavec 15 k článku 7.

36 — Viz, ovšem v opačném smyslu, Karnell (výše uvedený v poznámce pod čarou 4), s. 1000; Krähn (výše uvedený v poznámce pod čarou 12), s. 163.

čený v osmém bodu odůvodnění, nemůže odůvodnit příliš přísné posuzování ve vztahu k újmě. Oba body odůvodnění slouží spíše k tomu, aby byla zdůrazněna hospodářská nutnost ochrany databází.

81. V případě kvantifikace v absolutních hodnotách je nutné dotčené části kumulovat vždy tak dlouho, dokud nebude překročena hranice, od které mají dotčené části podstatný charakter. Tak může být zjištěno, od jakého období lze mít za to, že jsou dotčeny podstatné části.

79. Pokud jde o hodnocení dotčených částí databáze, je nesporné, že k jednáním dochází každý týden. Tím vyvstává otázka, zda jsou dotčené části v případě relativního způsobu pohledu srovnatelné s celou databází nebo celkem příslušného týdne. Konečně by bylo možné kumulovat všechny části dotčené týden po týdnu během celé sezóny a teprve takto získaný součet srovnat s celou databází.

2) Zákazy týkající se podstatné části obsahu databáze (čtvrtá předběžná otázka)

82. Z práva pořizovatele zabránit určitým jednáním stanoveného v čl. 7 odst. 1 směrnice je možno dovodit zákaz těchto jednání, tedy vytěžování a zužitkování. v řadě bodů odůvodnění se tato jednání proto označují jako „neoprávněná“³⁷.

80. Výklad proto respektuje účel zvláštního práva jen tehdy, je-li učiněno srovnání na časovém základě, který je totožný jak pro dotčenou část, tak pro celek. Takové srovnání se může uskutečnit buď na týdenním základě, nebo na základě sezónním. Pokud je dotčena více než polovina utkání, může být dotčená část v každém případě označena za podstatnou. Ale i menší část než polovina, měřeno ve vztahu ke všem utkáním dohromady, může dostačovat, pokud je na druhé straně podíl na některých kategoriích, jako např. Premier League, vyšší.

83. Dále se jedná o výklad pojmů „vytěžování“ a „zužitkování“. K tomu je třeba vyložit příslušné právní definice čl. 7 odst. 2 směrnice. Rovněž je zde třeba upozornit na cíl směrnice, a sice zavést nový druh zvláštního práva. Toto je třeba při výkladu obou pojmů vzít v potaz jakožto vodítko.

37 — Viz např. čtyřicátý první, čtyřicátý druhý a čtyřicátý šestý bod odůvodnění.

84. Pro obě zakázaná jednání platí, že nezáleží na cíli nebo úmyslu uživatele obsahu databáze. Není ani rozhodující, zda k užití dochází ryze komerčně. Rozhodující zůstávají jen oba znaky uvedené v právních definicích.

podle právní definice čl. 7 odst. 2, došli bychom ke zvláštnímu závěru, že čl. 7 odst. 5 zakazuje určitá jednání ve vztahu k nepodstatným částem jen tehdy, pokud se tato jednání týkají celku nebo podstatných částí.

85. Rovněž pro obě zakázaná jednání platí, že na rozdíl od čl. 7 odst. 5 se nejedná pouze o opakovaná a systematická jednání. Jelikož se zakázaná jednání podle odstavce 1 musí týkat podstatných částí obsahu databáze, klade zákonodárce Společenství na tato jednání mírnější požadavky než na jednání upravená v článku 5 týkající se nepodstatné části.

87. Více účastníků poukázalo též na soutěžní aspekt. Na tento aspekt je třeba nahlížet s ohledem na skutečnost, že konečné znění směrnice neobsahuje úpravu o udělování nucených licencí, o které Komise původně uvažovala.

86. V této souvislosti je nutno poukázat na konstrukční chybu směrnice³⁸. Jelikož na celek nebo podstatnou část odkazuje též právní definice čl. 7 odst. 2, zbytečně opakuje již v odstavci 1 upravenou podmínku. Právní definice upravená v čl. 7 odst. 2 vede ve spojení s čl. 7 odst. 5 dokonce k rozporu. Odstavec 5 totiž zakazuje vytěžování a zužitkování nepodstatných částí. Pokud bychom vytěžování a zužitkování vykládali

88. Odpůrci rozsáhlé ochrany pořizovatele databáze se obávají, že by při takovéto ochraně existovalo nebezpečí vytváření monopolů, zejména u doposud volně dostupných údajů; pořizovatel, který disponuje dominantním postavením na trhu, by je tak mohl zneužít. V této souvislosti je třeba připomenout, že směrnice nevylučuje uplatnění soutěžních pravidel primárního ani sekundárního práva. Jednání pořizovatele databáze v rozporu se soutěžním právem těmito pravidly nadále podléhá. To vyplývá jak ze čtyřicátého sedmého bodu odůvodnění, tak z čl. 16 odst. 3 směrnice, podle nichž Komise ověří, zda uplatnění zvláštního práva vyvolalo zneužití dominantního postavení na trhu nebo jiné porušování hospodářské soutěže.

38 — Viz Koumantos (výše uvedený v poznámce pod čarou 7), s. 121.

89. V tomto řízení byla zmíněna i otázka právního posouzení volně dostupných údajů. V tomto ohledu zastávají vlády, které vstoupily do řízení, názor, že veřejné údaje nejsou směrnicí chráněny.

a) Pojem „vytěžování“ ve smyslu článku 7 směrnice

90. V této souvislosti je nutno zaprvé zdůraznit, že ochrana se vztahuje jen na obsah databází, a nikoli na obsah údajů. Nebezpečí, že se ochrana rozšíří též na údaje obsažené v databázi, může být oslabeno na jedné straně tím, že se směrnice, jak je zde navrhováno, bude v tomto ohledu vykládat restriktivně. Na druhé straně existuje povinnost použít v případě potřeby vnitrostátní a komunitární nástroje soutěžního práva.

93. Pojem „vytěžování“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice je nutno vykládat na základě právní definice čl. 7 odst. 2 písm. a).

91. Pokud jde o ochranu údajů, které tvoří obsah databáze, jež uživatel údajů nezná, je nutno poukázat na to, že směrnice zakazuje jen určitá jednání, totiž vytěžování a zužitkování.

94. Prvním prvkem je přenos obsahu databáze na jiný nosič, přičemž tento přenos může být trvalý nebo dočasný. Ze slovního obratu „jakýmkoli prostředky nebo jakýmkoli způsobem“ lze usuzovat, že zákonodárce Společenství pojal „vytěžování“ široce.

95. Jedná se tedy nejen o přenos na nosič stejného typu³⁹, ale i na jiný typ nosiče⁴⁰. I pouhé vytištění obsahu tak spadá pod pojem „vytěžování“.

92. Zatímco ve směrnici upravený zákaz vytěžování předpokládá znalost databáze, nemusí tomu tak být ve vztahu ke zužitkování. K této problematice je třeba se vrátit v rámci zužitkování.

96. Dále pojem „vytěžování“ nelze samozřejmě chápat tak, že k tomu, aby se zákaz uplatnil, nesmějí se již vytěžené části nacházet v databázi. „Vytěžování“ však nelze

39 — Von Lewinski (výše uvedený v poznámce pod čarou 7), odstavec 19 k článku 7.

40 — Gaster (výše uvedený v poznámce pod čarou 25), odstavec 512.

vykládat ani tak široce, aby do něj spadal i nepřímý přenos. Požadován je spíše přímý přenos na jiný nosič. Na rozdíl od „zžitkování“ zde není rozhodující veřejnost. Postačí i soukromý přenos.

100. Záměrným použitím pojmu „zžitkování“ („Weiterverwendung“) namísto „zhodnocení“ („Weiterverwertung“) chtěl zákonodárce Společenství zdůraznit, že má být poskytována ochrana i proti jednáním nekomerčních uživatelů.

97. Pokud jde o druhý prvek, tedy dotčený předmět databáze („celý obsah nebo jeho podstatná část“), je možno odkázat na výklad k podstatnému charakteru.

101. V definici uvedené prostředky k „zžitkování“ jako „rozšiřování rozmnoženin“, „pronájem“ a „on-line spojení“ je třeba chápat pouze jako demonstrativní výčet, jak vyplývá z dodatku „jinými způsoby přenosu“.

98. Je na vnitrostátním soudci, aby výše uvedená kritéria uplatnil na konkrétní skutkový stav v původním řízení.

102. Pojem „zpřístupnění“ je v pochybnostech třeba vykládat extenzivně⁴¹, což zdůrazňuje dodatek „jakýkoli způsob“ v čl. 7 odst. 2 písm. b). Naopak pouhé myšlenky⁴² nebo samotné vyhledávání informací na základě databáze⁴³ zahrnutý nejsou.

b) Pojem „zžitkování“ ve smyslu článku 7 směrnice

103. Někteří účastníci tvrdili, že údaje jsou veřejně známé. Je na vnitrostátním soudci, aby posoudil, zda tomu tak je za daných skutkových okolností.

99. Z právní definice čl. 7 odst. 2 písm. b) směrnice vyplývá, že se zžitkování týká zpřístupnění veřejnosti.

41 — Von Lewinski (výše uvedený v poznámce pod čarou 7), odstavec 27 k článku 7.

42 — Tamtéž, odstavec 31 k článku 7.

43 — Grützmacher (výše uvedený v poznámce pod čarou 7), s. 336.

104. Avšak i kdyby vnitrostátní soudce dospěl k závěru, že se jedná o veřejně známé údaje, není tím ještě vyloučeno, že části databáze, které obsahují veřejně známé údaje, budou přesto požívat ochranu.

„zužitkování“ totiž i nepřímé cesty pořízení obsahu databáze. Pojem „přenos“ je tedy třeba vykládat široce⁴⁴.

105. Ustanovení čl. 7 odst. 2 písm. b) směrnice upravuje rovněž vyčerpání zvláštního práva. K tomu dochází pouze za určitých podmínek. Jedna z podmínek zní „první prodej rozmnoženiny“. Z toho je možno odvodit, že k vyčerpání může dojít pouze za takovýchto skutkových okolností. Uskutečňuje-li se zužitkování jiným způsobem než rozmnoženinou, žádné vyčerpání neexistuje. Ohledně přenosu on-line je toto i výslovně zakotveno v čtyřicátém třetím bodu odůvodnění. Zvláštní právo nastupuje tedy nejen při prvním „zpřístupnění veřejnosti“.

106. Jelikož směrnice neodkazuje na počet transakcí uskutečněných po prvním „zpřístupnění veřejnosti“, nemůže tento počet hrát žádnou roli. Jedná-li se proto o podstatnou část obsahu databáze, je tato chráněna i tehdy, pokud je pořízena z nezávislého pramene, například tiskového média nebo Internetu, a nikoli z databáze samotné. Na rozdíl od vytěžování zahrnuje

107. Je na vnitrostátním soudci, aby uvedená kritéria uplatnil na konkrétní skutkový stav původního řízení.

3) Zákazy ohledně nepodstatných částí obsahu databáze (pátá předběžná otázka)

108. Ustanovení čl. 7 odst. 5 směrnice upravuje, jak již bylo uvedeno, zákaz vytěžování nebo zužitkování nepodstatných částí obsahu databáze. Toto ustanovení se tak od čl. 7 odst. 1 odlišuje zaprvé tím, že nikoli každé vytěžování nebo zužitkování jsou zakázány, ale jen kvalifikované vytěžování nebo zužitkování. Podmínkou je „opakované a systematické“ jednání. Zadruhé se zákaz podle odstavce 5 odlišuje od odstavce 1 ve vztahu k předmětu. Tento zákaz se vztahuje i na nepodstatné části. Jako vyrovnání tohoto požadavku, který je ve srovnání s odstavcem 1 co do dotčené části mírnější, stanoví odstavec 5 zatřetí, že zakázaná jednání musí mít určitý následek. Odstavec 5 přitom

⁴⁴ — Von Lewinski (výše uvedený v poznámce pod čarou 7), odstavec 38 k článku 7.

stanoví dvě alternativy: buď se jedná o činnost v rozporu s obvyklým užíváním databáze, nebo jsou neodůvodněně poškozovány zájmy pořizovatele databáze.

111. V této souvislosti je třeba se zabývat použitelnými ustanoveními mezinárodního práva veřejného. Oba následky stanovené v čl. 7 odst. 5 směrnice kopírují čl. 9 odst. 2 revidované Bernské úmluvy, a sice první dva prvky v ní upraveného trojstupňového testu. To však neznamená, že se obě ustanovení musí vykládat totožně.

109. Pokud jde o vztah jednání a následku, musí být chápán tak, že není nutné, aby každé jednotlivé jednání mělo jeden z uvedených následků, ale že celkový výsledek jednání má jeden z obou zakázaných následků⁴⁵. Cílem čl. 7 odst. 5 směrnice stejně jako odstavce 1 je ochrana zájmu na amortizaci.

112. Zaprvé slouží článek 9 revidované Bernské úmluvy jinému cíli. Tato úprava smluvním stranám umožňuje, aby se za podmínek trojstupňového testu odchýlily od přísné ochranné úpravy. Takovou konstrukci, tj. možnosti výjimek členských států, stanoví směrnice v článku 9.

110. Výklad článku 7 však obecně nastoluje problém do té míry, že německá jazyková verze konečného znění směrnice je na rozdíl od společného postoje formulována poněkud mírněji. Podle ní postačuje, pokud jednání „směřuje“ („hinausläuft“) k jednomu z uvedených následků a již se mu nemusí „vyrovnat“ („gleichkommt“). Jiné jazykové verze jsou formulovány jasněji a vycházejí v podstatě z toho, že vytěžování nebo zůžitkování brání obvyklému užívání nebo poškozují oprávněné zájmy, nebo odkazují na zabraňující nebo poškozující jednání.

113. Zadruhé se článek 9 revidované Bernské úmluvy odlišuje tím, že „rozpor s obvyklým užíváním“ a „neodůvodněné poškozování“ nestanoví jako alternativy, ale jako dvě ze tří kumulativně upravených hmotněprávních podmínek⁴⁶.

45 — Leistner (výše uvedený v poznámce pod čarou 18), s. 181; Von Lewinski (výše uvedený v poznámce pod čarou 7), odstavec 18 k článku 7, poznámka pod čarou 225.

46 — Sam Ricketson, *The Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works: 1886-1986, 1987*, s. 482.

114. Jiná ustanovení mezinárodního práva veřejného, která jsou podobná čl. 7 odst. 5 směrnice, se nacházejí v článku 13 Dohody TRIP a v některých WIPO-dohodách. Na posledně jmenované ovšem nelze brát zřetel, protože byly přijaty až po směrnici.

115. Co se týče výkladu článku 13 Dohody TRIP, platí stejné výhrady, jako ve vztahu k revidované Bernské úmluvě. Stejně totiž jako článek 9 revidované Bernské úmluvy, umožňuje článek 13 členským státům stanovit omezení a výjimky z výlučných práv. Na rozdíl od článku 9 revidované Bernské úmluvy jsou však oba následky, totiž „rozpor s obvyklým užíváním“ a „neodůvodněné poškozování“, koncipovány stejně jako ve směrnici, jako alternativy.

116. Tyto úvahy ukazují, že výklad výše uvedených ustanovení mezinárodního práva veřejného nemůže být přenesen na čl. 7 odst. 5 směrnice.

117. Vytěžování a zužitkování jako jednání zakázaná podle směrnice, jakož i následky takových jednání v ní upravené, mají společné to, že u nich nemůže hrát roli účel takových jednání. Ustanovení čl. 7 odst. 5 směrnice nemůže být takto vykládáno kvůli nedostatku úpravy odkazující na účel. Pokud by zákonodárce Společenství byl chtěl účel zohlednit, mohl v článku 7 směrnice použít formulaci jako například v čl. 9 písm. b) směrnice.

a) „Opakované a systematické vytěžování nebo zužitkování“

118. Hmotněprávní podmínka „opakované a systematicky“ má zabránit zbavení podstaty zvláštního práva sukcesivním jednáním, které se týká vždy pouze nepodstatné části⁴⁷.

119. Naproti tomu je nejasné, zda čl. 7 odst. 5 směrnice stanoví dvě alternativní nebo kumulativní podmínky. Výklad se musí nejprve řídit podle znění ustanovení. Tímto způsobem však nelze dospět k jednoznačnému výsledku. Tak spojují některé jazykové verze obě podmínky spoj-

47 — Gaster (výše uvedený v poznámce pod čarou 25), odstavec 558.

kou „a“⁴⁸, jiné naproti tomu „nebo“⁴⁹. Většina jazykových verzí ovšem stejně jako cíl směrnice ukazují na to, že je třeba obě podmínky chápat jako kumulativní⁵⁰. Opakované, ale nesystematické vytěžování nepodstatné části obsahu databáze tak není zahrnuto.

pro zákaz určitých jednání uvedeno zabránění újmě na vkladech. Ve čtyřicátém osmém bodu odůvodnění se jako cíl ochrany zakotvené ve směrnici výslovně uvádí: „zajištění odměny pro pořizovatele databáze“.

120. Opakované a systematické jednání existuje tehdy, pokud se uskutečňuje v pravidelných časových odstupech, například týdně nebo měsíčně. Je-li časový odstup menší a dotčená část vždy malá, bude muset být jednání uskutečňováno s větší četností, aby celkem dotčená část splňovala jednu z obou podmínek stanovených v čl. 7 odst. 5 směrnice.

122. Tím je naznačen extenzivní výklad pojmu „obvyklé užívání“. Tak nesmí být výraz „v rozporu s [...] užíváním“ chápán jen v technickém smyslu tak, že zahrnuje pouze dopady na technickou využitelnost dotčené databáze. Ustanovení čl. 7 odst. 5 má na zřeteli spíše ryze ekonomické dopady na pořizovatele databáze. Jde o ochranu ekonomického využití za obvyklých okolností⁵¹.

b) Pojem „obvyklé užívání“ ve smyslu čl. 7 odst. 5 směrnice

121. Pojem „obvyklé užívání“ ve smyslu čl. 7 odst. 5 směrnice se musí vykládat ve světle cíle této ochranné klauzule. To vyplývá zejména z preambule směrnice. Ve čtyřicátém druhém bodu odůvodnění je jako důvod

123. Ustanovení čl. 7 odst. 5 směrnice se tak použije nejen na jednání, které vede k vytvoření konkurenčního produktu, který je v rozporu s užíváním databáze pořizovatelem⁵².

48 — Většina románských jazyků a německá, anglická a řecká verze.

49 — Verze španělská, švédská a finská.

50 — Leistner (výše uvedený v poznámce pod čarou 18), s. 181; von Lewinski (výše uvedený v poznámce pod čarou 7), odstavec 17 k článku 7

51 — To je v souladu rovněž s výkladem článku 13 Dohody TRIP porotou WTO (WT/DS160/R ze dne 27. července 2000, 6.183).

52 — Leistner (výše uvedený v poznámce pod čarou 18), s. 181.

124. V konkrétních případech tak čl. 7 odst. 5 může zahrnovat rovněž užívání na potenciálních, tj. pořizovatelem databáze dosud nevyužívaných trzích. V souladu s tím je např. dostačující, pokud ten, kdo databázi vytěžuje nebo zužitkovává, ušetří za platbu licenčních poplatků pořizovateli databáze. Přípustnost takových jednání by totiž podněcovala k tomu, aby obsah databáze vytěžovaly nebo zužitkovávaly i jiné osoby, aniž by za to platily licenční poplatky⁵³. Jestliže by existovala možnost bezplatného užívání databáze, mělo by to zásadní dopady na hodnotu licencí. Důsledkem by byly minimální příjmy.

125. Úprava se rovněž neomezuje na případ, kdy pořizovatel databáze hodlá užívat její obsah stejným způsobem jako ten, kdo ji vytěžuje nebo zužitkovává. Skutečnost, že by pořizovatel databáze nemohl užívat její obsah stejně jako ten, kdo ji vytěžuje nebo zužitkovává, z důvodu zákonného zákazu, je rovněž bezvýznamná.

126. Konečně nelze „v rozporu s [...] užíváním“ vykládat tak úzce, že by bylo zakázáno jen úplné zabránění užívání. Jak vyplývá ze znění všech ostatních jazykových verzí kromě německé, nastupuje zákaz již při

konfliktech s užíváním, tj. již při negativních dopadech malého rozsahu. Na této úrovni se nachází hranice, od níž lze mít za to, že je zakázáno způsobovat újmu pořizovateli databáze.

127. Jak mnozí účastníci zdůraznili, je na vnitrostátním soudci, aby na základě výše uvedených kritérií posoudil konkrétní jednání a jejich účinek na užívání databáze, která je předmětem řízení.

c) Pojem „neodůvodněné poškozování“ ve smyslu čl. 7 odst. 5 směrnice

128. K výkladu pojmu „neodůvodněné poškozování“ ve smyslu čl. 7 odst. 5 směrnice je nejprve nutno připomenout, že již v rámci revidované Bernské úmluvy bylo diskutováno, zda je takový neurčitý právní pojem vůbec uplatnitelný. Dále je pro výklad pojmu „neodůvodněné poškozování“ rozhodující zdůraznit rozdíl s „obvyklým užíváním“.

53 – Viz WT/DS160/R ze dne 27. července 2000, 6.186.

129. Sporné ustanovení klade ohledně okruhu ochrany na alternativu „neodůvodněné poškozování“ mírnější požadavky než na alternativu „obvyklé užívání“ v tom smyslu, že u první alternativy jsou chráněny „oprávněné zájmy“. Ochrana tak přesahuje právní postavení a zahrnuje též zájmy, přičemž jsou zahrnuty „oprávněné“, tj. legitimní a nejen právní zájmy.

osob nebo případnému „poškození“ dotčeného členského státu z důvodu možných dopadů na daňové příjmy příkládán rozhodný vliv. Směrnice má zabránit újmě pořizovateli databázi. Tento cíl je na rozdíl od jiných účinků ve směrnici také výslovně vyjádřen.

130. Aby toto bylo kompenzováno, stanoví čl. 7 odst. 5 pro tuto alternativu přísnější požadavky ohledně následku nedovoleného jednání. Vyžadováno není jakékoli, ale „neodůvodněné poškozování“. Kvalifikace „neodůvodněné“ však nesmí být vykládána příliš přísně. Jinak by zákonodárce Společenství na tomto místě byl odkázal na újmu nebo rovnou na závažnou újmu pořizovateli.

132. Jádrem zájmů ve smyslu čl. 7 odst. 5 směrnice tvoří vklady pořizovatele a jejich amortizace. Z toho důvodu je i zde ekonomická hodnota obsahu databáze výchozím bodem posouzení. Ve středu zájmu stojí dopady na skutečné nebo očekávané příjmy pořizovatele databáze⁵⁴.

131. Ve světle jiných jazykových verzí než německé je třeba přijmout výklad, že jednání musí poškozovat zájmy v určité míře. Směrnice přitom odkazuje, stejně jako i na jiných místech, na újmu pořizovateli. Skutečnost, že ochranou jeho práv jsou dotčeny ekonomické zájmy jiných, ukazuje původní řízení zcela zřetelně. To však neznamená, že při výkladu čl. 7 odst. 5 směrnice může být účinkům zvláštního práva na zájmy jiných

133. Pokud jde o rozsah ochrany, lze vycházet z alternativy „obvyklého užívání“. Je-li tato alternativa vykládána do té míry úzce, že nezahrnuje též ochranu potenciálních trhů, například nové způsoby zhodnocení obsahu databáze⁵⁵, bude nutno posuzovat zásah do

54 — Viz WT/DS160/R ze dne 27. července 2000, 6.229.

55 — Leistner (výše uvedený v poznámce pod čarou 18), s. 182.

potenciálních trhů alespoň jako poškození oprávněných zájmů. Zda je toto poškození neodůvodněné, bude záviset na okolnostech konkrétního případu. Zda je ten, kdo databázi vytěžuje nebo zužitkovává, konkuren-

tem pořizovatele, však nemůže být rozhodující.

134. I v této souvislosti je nutno připomenout, že je úkolem vnitrostátního soudu, aby zjistil konkrétní jednání a zkoumal, zda je možno je považovat za „neodůvodněné poškození“ oprávněných zájmů pořizovatele databáze, která je předmětem řízení.

VII – Závěry

135. Navrhuji proto, aby Soudní dvůr zodpověděl na předložené otázky takto:

„1) Při posouzení, zda je databáze plodem ‚podstatného vkladu‘ ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází, je účel vkladu nepodstatný. Přihlížet je třeba i ke vkladu za účelem sestavení rozpisů v databance.

- 2) Výraz „její kvalitativně [...] podstatné části“ v čl. 7 odst. 1 směrnice je třeba vykládat v tom smyslu, že je třeba přihlížet k technické nebo komerční hodnotě dotčené části. Výraz „její kvantitativně [...] podstatné části“ v čl. 7 odst. 1 směrnice je třeba vykládat v tom smyslu, že je relevantní velikost dotčené části. V obou případech však není relevantní jen podíl dotčené části na celkovém obsahu.

- 3) Ochrana proti „vytěžování“ obsahu databáze upravená v čl. 7 odst. 1 a čl. 7 odst. 5 směrnice je omezena na jednání, která představují přímé užívání databáze. Ochrana proti „zžitkování“ upravená v čl. 7 odst. 1 a čl. 7 odst. 5 směrnice se vztahuje i na užívání obsahu databáze v případech, kdy lze tento obsah získat z jiného zdroje.

- 4) Výraz „obvyklé užívání“ v čl. 7 odst. 5 směrnice je třeba chápat v tom smyslu, že se brání ekonomickému užívání zvláštního práva držitele i na potenciálních trzích. Výraz „neodůvodněné poškození“ v čl. 7 odst. 5 je třeba vykládat jako odkaz na újmu vzniklou na oprávněných ekonomických zájmech pořizovatele, která přesahuje určitou hranici.“